PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA, POSTUPKU I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA ODSUSTVO SA RADA ILI RADA SA POLOVINOM PUNOG RADNOG VREMENA RADI POSEBNE NEGE DETETA

(„Službeni glasnik RS“, broj 56/18)

OSNOV DONOŠENJA: član 38. st. 2. i 4. Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17 i 50/18) i član 96. stav 5. Zakona o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – US i 113/17)

DONOSILAC: Ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se bliži uslovi, postupak i način ostvarivanja prava na odsustvo sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena radi posebne nege deteta i prava na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta, kao i sastav, nadležnost i način rada komisije koja daje mišljenje o stepenu smetnji u psihofizičkom razvoju i invaliditetu deteta i nivou funkcionalnosti dece sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava.

Član 2.

Roditelj, odnosno usvojitelj, hranitelj ili staratelj deteta mlađeg od pet godina, kome je neophodna posebna nega zbog smetnji u razvoju i invaliditeta, osim za slučajeve predviđene propisima o zdravstvenom osiguranju, ima pravo da, po isteku porodiljskog odsustva i odsustva sa rada radi nege deteta, odsustvuje sa rada ili da radi sa polovinom od punog radnog vremena radi posebne nege deteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom su ona koja imaju ozbiljne ili kompletne teškoće u jednom ili više posmatranih razvojnih domena, kao i deca sa teže narušenim zdravstvenim stanjem i oštećenjem telesnih struktura.

Razvojni domeni koji se procenjuju su: socioemocionalni razvoj (emotivne funkcije i aktivnosti), kognitivni razvoj, funkcije i aktivnosti komunikacije, fizički razvoj – funkcije aktivnosti pokreta, adaptivne veštine – funkcije aktivnosti svakodnevnog života, i funkcije čula (čulo vida, sluha i osećaj bola).

II ZDRAVSTVENO STANJE DETETA KOJE JE OD UTICAJA NA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 3.

Detetom sa smetnjama u socioemocionalnom razvoju (emotivne funkcije i aktivnosti) smatra se dete sa:

1) ozbiljnim teškoćama u emocionalnim funkcijama (dete koje ima ozbiljne smetnje u emocionalnim reakcijama na pojedine situacije, koje ima ozbiljne probleme u intenzitetu i adekvatnosti emocija, koje pokazuje nedostatak emocionalne razmene sa drugim licima);
2) kompletnim teškoćama, odnosno dete bez emocionalne regulacije i sa nepredvidivim emocionalnim reagovanjem;
3) teškoćama u odnosima sa drugima dužim od šest meseci, koji su prisutni svakodnevno, koje ozbiljno narušavaju odnose sa drugima u svim okolnostima (sredinama) uz odsustvo socijalnih interesovanja;
4) kompletnim teškoćama u interpersonalnim interakcijama i odnosima;
5) obeležjima repetitivne igre i nemogućnosti da učestvuje u zajedničkoj igri;
6) kompletnim odsustvom igre i ciljane aktivnosti koja ima obeležja igre samostalno ili sa drugima.

Član 4.

Detetom sa smetnjama u kognitivnom razvoju smatra se dete sa:

1) ozbiljnim teškoćama u funkciji pažnje koje ometaju odvijanje aktivnosti, procese učenja i igru deteta;
2) kompletnim teškoćama u funkciji pažnje (dete sa potpunim odsustvom usmerene aktivnosti, sa ekstremnim teškoćama u svim domenima pažnje);
3) ozbiljnim teškoćama u učenju kroz interakciju sa objektima;
4) kompletnim teškoćama u učenju kroz interakciju sa objektima;
5) ozbiljnim teškoćama u razvoju funkcije jezika;
6) kompletnim teškoćama u razvoju funkcije jezika.

Član 5.

Detetom sa smetnjama u funkcijama i aktivnostima komunikacije smatra se dete sa:

1) ozbiljnim teškoćama u funkciji glasa;
2) kompletnim teškoćama u funkciji glasa (izostanak ili gubitak funkcije glasa);
3) ozbiljnim teškoćama artikulacije;
4) kompletnim teškoćama artikulacije (potpuna nesposobnost proizvodnje i upotrebe glasova i ostvarivanja verbalnih iskaza);
5) ozbiljnim teškoćama u funkciji ritma i fluentnosti govora;
6) ozbiljnim teškoćama sa upotrebom jezika i neverbalnih poruka;
7) kompletnim teškoćama sa upotrebom jezika i neverbalnih poruka.

Član 6.

Detetom sa smetnjama u funkciji i aktivnosti pokreta smatra se dete sa:

1) ozbiljnim teškoćama funkcije mišićnog tonusa;

kompletnim oštećenjem funkcije mišićnog tonusa;
izrazitim teškoćama aktivnosti korišćenja ruku;
kompletnim odsustvom aktivnosti korišćenja ruku;
izrazitim teškoćama u aktivnosti zauzimanja položaja stajanja;
kompletnim odsustvom aktivnosti zauzimanja položaja stajanja;
ozbiljnim teškoćama u aktivnosti hodanja;
kompletnim odsustvom aktivnosti hodanja;
ozbiljnim teškoćama u koordinaciji voljnih pokreta;
kompletnim odsustvom koordinacije voljnih pokreta.

Član 7.

Detetom sa smetnjama u aktivnosti svakodnevnog života smatra se dete sa:

ozbiljnim teškoćama u obavljanju dnevnih aktivnosti;
kompletnim teškoćama u obavljanju dnevnih aktivnosti;
ozbiljnim teškoćama u obavljanju fizioloških potreba, oblačenju i hranjenju;
kompletnim teškoćama u obavljanju fizioloških potreba, oblačenju i hranjenju.

Član 8.

Detetom sa smetnjama u funkciji čula smatra se dete sa:

ozbiljnim teškoćama u sluhu – prag čujnosti od 70 do 95 dB;
kompletnim teškoćama sa sluhom – prag čujnosti od 95+ dB;
ozbiljnim teškoćama sa vidom – oštrina vida je između 0,05 do 0,1 sa korekcijom na boljem oku;
kompletnim teškoćama sa vidom – oštrina vida je manja od 0,05 sa korekcijom na boljem oku ili vidno polje svedeno na manje od 10 stepeni oko tačke centralne fiksacije, bez obzira na vidnu oštrinu;
skorom na vizuelno analognoj skali/skali lica 6, na verbalnoj skali jak bol, na numeričkoj skali 6–7;
skorom na vizuelno analognoj skali/skali lica 8–10, na verbalnoj skali neizdrživ bol, na numeričkoj skali 8–10.

Član 9.

Detetom sa narušenim zdravstvenim stanjem smatra se dete sa teškim oblicima hroničnih oboljenja (karcinomi, teži poremećaji kod retkih bolesti, juvenilni dijabetes melitus, teške srčane mane, teške astme, epilepsije i dr.), a koje prima kontinuiranu terapiju uz neophodnu asistenciju roditelja, usvojitelja, staratelja ili hranitelja.

Član 10.

Detetom sa oštećenjem telesnih struktura smatra se dete sa urođenim ili stečenim telesnim nedostacima, odnosno teškim telesnim deformitetima koje otežavaju njihovo svakodnevno funkcionisanje.

III POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Član 11.

Pravo na odsustvo sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena i pravo na naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme odsustva sa rada, utvrđuje se na osnovu podnetog zahteva za veštačenje zdravstvenog stanja deteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansijska podrška porodici sa decom (u daljem tekstu: Zakon).

Pravo na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta, utvrđuje se na osnovu podnetog zahteva za veštačenje zdravstvenog stanja deteta, u skladu sa Zakonom.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se na Obrascu broj 1 – Z0PND koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Zahtev iz stava 2. ovog člana podnosi se na Obrascu broj 1a – ZONPND koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 12.

Zahtev za ostvarivanje prava, iz člana 11. ovog pravilnika, sa medicinskom dokumentacijom, podnosi se nadležnom organu jedinice lokalne samouprave prema mestu prebivališta podnosioca zahteva.

Jedinica lokalne samouprave, jednom nedeljno, obaveštava Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje o broju podnetih zahteva.

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje organizuje komisije za veštačenje zdravstvenog stanja deteta i obaveštava članove komisija o datumu zasedanja komisija i informaciju o tome prosleđuje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave koji poziva podnosioca zahteva na veštačenje.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti 45 dana pre isteka odsustva sa rada radi nege deteta.

Član 13.

Medicinska dokumentacija koja je potrebna za veštačenje zdravstvenog stanja deteta podrazumeva:

1. nalaz izabranog lekara koji sadrži procenu funkcionalnosti deteta po razvojnim domenima (na osnovu neposrednog pregleda, nalaza razvojnog savetovališta ili drugih lekara specijalista i zdravstvenih saradnika) ili obrazac prijave deteta sa smetnjama u razvoju,
2. nalaze drugih lekara specijalista,
3. nalaze zdravstvenih saradnika,
4. drugu dokumentaciju bitnu za ostvarivanje prava.

Član 14.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave zahtev za veštačenje zdravstvenog stanja deteta sa medicinskom dokumentacijom dostavlja nadležnoj Prvostepenoj komisiji Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Prvostepena komisija), koja veštači zdravstveno stanje deteta, na Obrascu broj 2. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 15.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave poziva podnosioca zahteva da dođe na veštačenje sa detetom, u nadležnu ustanovu navedenu u pozivu.

Poziv iz stava 1. ovog člana upućuje se putem Obrasca broj 3. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Prvostepena komisija obavlja veštačenje zdravstvenog stanja deteta na osnovu neposrednog pregleda deteta, medicinske dokumentacije i drugih dokaza.

Izuzetno od stava 1. ovog člana Prvostepena komisija može dati pozitivno mišljenje za priznavanje prava i bez neposrednog pregleda deteta, odnosno samo na osnovu razmatranja medicinske dokumentacije iz koje se nesporno može utvrditi zdravstveno stanje deteta.

Član 16.

Po sprovedenom veštačenju, Prvostepena komisija daje mišljenje o potrebi da podnosilac zahteva, zbog zdravstvenog stanja deteta odsustvuje sa rada radi posebne nege deteta, odnosno da radi sa polovinom punog radnog vremena.

Po sprovedenom veštačenju, Prvostepena komisija daje mišljenje o potrebi da podnosilac zahteva, zbog zdravstvenog stanja deteta ostvari pravo na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta.

Prvostepena komisija daje mišljenje iz stava 1. ovog člana na Obrascu broj 4. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Prvostepena komisija daje mišljenje iz stava 2. ovog člana na Obrascu broj 4-a koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

U mišljenju iz stava 1. ovog člana Prvostepena komisija utvrđuje potreban period odsustva sa rada, odnosno rada sa polovinom punog radnog vremena, kao i potrebu kontrolnog pregleda.

U mišljenju iz stava 2. ovog člana Prvostepena komisija utvrđuje potreban period za koji podnosilac zahteva može ostvariti pravo na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta.

Prvostepena komisija mišljenje iz st. 1. i 2. ovog člana dostavlja nadležnom organu jedinice lokalne samouprave u roku od tri radna dana od dana donošenja mišljenja.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave mišljenje Prvostepene komisije iz stava 1. ovog člana dostavlja podnosiocu zahteva i njegovom poslodavcu najkasnije u roku od tri radna dana od dana prijema mišljenja Prvostepene komisije.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave mišljenje Prvostepene komisije iz stava 2. ovog člana dostavlja podnosiocu zahteva u roku od tri radna dana od dana prijema mišljenja Prvostepene komisije.

Član 17.

Poslodavac na osnovu mišljenja iz člana 16. stav 1. ovog pravilnika donosi rešenje o pravu na

odsustvo sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena radi posebne nege deteta i dostavlja ga nadležnom organu jedinice lokalne samouprave i podnosiocu zahteva odmah, ukoliko nije uložen prigovor na mišljenje Prvostepene komisije, odnosno ukoliko je uložen prigovor, po dobijanju konačnog mišljenja Drugostepene komisije Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Drugostepena komisija).

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na osnovu mišljenja iz člana 16. stav 2. ovog pravilnika donosi rešenje o pravu na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta odmah, ukoliko nije uložen prigovor na mišljenje Prvostepene komisije, odnosno ukoliko je uložen prigovor, po dobijanju konačnog mišljenja Drugostepene komisije.

Član 18.

Na mišljenje Prvostepene komisije podnosilac zahteva kao i poslodavac mogu uložiti prigovor Drugostepenoj komisiji, u roku od osam dana od dana prijema mišljenja.

Prigovor se podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, koji ga odmah, a najkasnije u roku od tri dana dostavlja Drugostepenoj komisiji.

Član 19.

Po prijemu prigovora Drugostepena komisija preispituje mišljenje Prvostepene komisije.

Drugostepena komisija odlučuje po razmatranju medicinske dokumentacije i dokaza prikupljenih u postupku preispitivanja mišljenja Prvostepene komisije i po potrebi poziva podnosioca zahteva da sa detetom dođe na ponovni pregled.

Drugostepena komisija daje mišljenje iz stava 2. ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema prigovora na Obrascu broj 5. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Mišljenje Drugostepene komisije iz stava 2. ovog člana konačno je.

Član 20.

Konačno mišljenje Drugostepena komisija dostavlja nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave mišljenje Drugostepene komisije iz stava 1. ovog člana dostavlja podnosiocu zahteva i njegovom poslodavcu najkasnije u roku od tri radna dana od dana prijema mišljenja Drugostepene komisije.

IV KOMISIJE

Član 21.

Prvostepena komisija ima četiri člana, od kojih je jedan lekar veštak specijalista Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, koji je ujedno i predsednik Prvostepene komisije, jedan lekar specijalista pedijatar iz razvojnog savetovališta ili službe za zdravstvenu zaštitu dece, jedan zdravstveni saradnik i jedan predstavnik nadležnog organa jedinice lokalne samouprave zadužen za poslove dečije zaštite koji je sekretar Prvostepene komisije.

Članovi Prvostepene komisije imaju svoje zamenike.

Rad Prvostepene komisije organizuje se u jedinicama lokalne samouprave u kojima filijale Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje imaju sedište.

Rad Prvostepene komisije organizuje se van radnog vremena, najmanje jednom u 15 dana, a po potrebi i češće u zavisnosti od broja podnetih zahteva.

Član 22.

Drugostepena komisija ima četiri člana, od kojih je jedan lekar veštak specijalista Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, koji je ujedno i predsednik Drugostepene komisije, jedan lekar specijalista pedijatar, jedan zdravstveni saradnik i jedan predstavnik ministarstava nadležnog za socijalna pitanja (u daljem tekstu: Ministarstvo), koji je sekretar Drugostepene komisije.

Članovi Drugostepene komisije imaju svoje zamenike.

Rad Drugostepene komisije organizuje se u prostorijama Direkcije Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u Beogradu.

Član 23.

Rad Prvostepene komisije i Drugostepene komisije finansira se iz budžeta Republike Srbije, u skladu sa zakonom.

Članovima Prvostepene komisije za poslove veštačenja i davanja mišljenja po podnetom zahtevu pripada naknada i to:

1) za predsednika – 1.600,00 dinara;
2) za članove – 500,00 dinara po članu;
3) za sekretara – 500,00 dinara.

Iznosi naknada iz stava 2. ovog člana uvećavaju se za pripadajuće poreze i doprinose.

Za rad Prvostepene komisije na ime materijalnih troškova, Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje po podnetom zahtevu pripada 200,00 dinara.

Članovima Drugostepene komisije za poslove veštačenja i davanja mišljenja po podnetom zahtevu pripada naknada i to:

1) za predsednika – 1.700,00 dinara;
2) za članove – 600,00 dinara po članu;
3) za sekretara – 600,00 dinara.

Iznosi naknada iz stava 5. ovog člana uvećavaju se za pripadajuće poreze i doprinose.

Za rad Drugostepene komisije na ime materijalnih troškova, Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje po podnetom zahtevu pripada 200,00 dinara.

Član 24.

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje jednom mesečno, dostavlja Ministarstvu spisak obavljenih veštačenja i račun za plaćanje obavljenih pregleda i materijalnih troškova i to posebno za Prvostepenu komisiju i za Drugostepenu komisiju.

Obavljena veštačenja Prvostepene komisije evidentiraju se na Obrascu broj 6 – Spisak obavljenih veštačenja koji je sastavni deo ovog pravilnika.

Obavljena veštačenja Drugostepene komisije evidentiraju se na Obrascu broj 7 – Spisak obavljenih veštačenja koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Ministarstvo u roku predviđenom zakonom fakturisana sredstva prenosi Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje, koji je dužan da pripadajuća sredstva isplati članovima komisije.

Član 25.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima, postupku i načinu ostvarivanja prava na odsustvo sa rada radi posebne nege deteta („Službeni glasnik RS”, broj 1/02).

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 26.*

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

* U primeni od 18. 7. 2018.